

На основу члана 5. став 3, а у вези са чланом 5. став 2. тач. 1) и 3) и члана 7. став 4. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 73/19) и члана 42. став 1. Закона о влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси

**УРЕДБУ
О УСЛОВИМА И КРИТЕРИЈУМИМА УСКЛАЂЕНОСТИ
РЕГИОНАЛНЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за унапређење економског развоја региона, унапређење развоја одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији (регионална државна помоћ).

Примена

Члан 2.

Одредбе ове уредбе примењују се на регионалну државну помоћ за улагање, као и на помоћ за смањење текућих издатака одређеног учесника на тржишту који обавља делатност у ретко или врло ретко насељеним регионима, осим на помоћ којом се у повољнији положај стављају делатности у сектору челика, угља, синтетичких влакана, саобраћаја, енергетике, финансијских делатности, осигурања, управљачких делатности и саветовања.

Одредбе ове уредбе не примењују се на помоћ која је условљена:

- 1) извезеним количинама, оснивањем и радом дистрибуционе мреже у иностранству или осталим текућим трошковима корисника државне помоћи који су директно повезани са извозном делатношћу;
- 2) давањем предности коришћењу домаће робе у односу на увезену робу;
- 3) обавезом корисника да користи робу која је произведена у Републици Србији или услуге које су пружене у Републици Србији;
- 4) ограничавањем корисника да користи резултате истраживања, развоја и иновација у Републици Србији;
- 5) обавезом корисника да има седиште или представништво у Републици Србији, осим у тренутку исплате државне помоћи.

Изрази употребљени у овој уредби имају значење одређено законом и подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

II. КРИТЕРИЈУМИ УСКЛАЂЕНОСТИ РЕГИОНАЛНЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Транспарентност

Члан 3.

Регионална државна помоћ усклађена је ако је могуће унапред израчунати тачан износ бруто новчане противвредности без потребе за проценом ризика.

Државна помоћ која се додељује у облику бесповратних средстава изражава се у бруто износу, тј. износу пре одбитка пореза и других накнада.

Ако се државна помоћ не додељује у облику бесповратних средстава, износ државне помоћи мора бити изражен у облику бесповратних средстава, тј. у њиховој (бруто) новчаној противвредности.

Критеријум транспарентности испуњавају следећи инструменти доделе државне помоћи:

- 1) субвенција и субвенционисана каматна стопа на кредите,
- 2) кредит ако је бруто новчана противвредност израчуната на основу референтне каматне стопе која је важећа у тренутку доделе државне помоћи;
- 3) гаранција ако је обрачуната у облику бруто новчане противвредности субвенције;
- 4) пореска олакшица ако је предвиђена горња вредност која обезбеђује да се не премашу дозвољени интензитет државне помоћи;
- 5) други инструменти у складу са законом.

Утврђивање оправданих трошкова и интензитета државне помоћи

Члан 4.

Интензитет државне помоћи утврђује се у односу на износ оправданих трошкова за које се у складу са овом уредбом може доделити државна помоћ.

Оправданост трошкова доказује давалац исправама које морају да садрже јасне, конкретне и ажуриране податке.

Интензитет регионалне државне помоћи мора да буде у складу са дозвољеним интензитетима утврђеним у овој уредби.

Државна помоћ која се исплаћује у више рата и оправдани трошкови дисконтују се на њихову вредност у тренутку доделе при чему се за дисконтовање користи дисконтна стопа која важи у тренутку доделе.

Износ државне помоћи која се не додељује у облику бесповратног средства, једнак је бруто новчаној противвредности бесповратног средства.

Подстицајни ефекат

Члан 5.

Регионална државна помоћ сматра се усклађеном ако је захтев за доделу државне помоћи поднет даваоцу пре почетка радова на пројекту.

Захтев из става 1. овог члана нарочито садржи:

- 1) назив и величину учесника на тржишту;
- 2) опис пројекта, датум почетка и краја пројекта;
- 3) локацију пројекта;
- 4) преглед трошкова пројекта;
- 5) инструмент и износ државне помоћи.

Индивидуална регионална државна помоћ за улагање на основу акта даваоца и то унапред одређеном великом учеснику на тржишту сматра се усклађеном ако је корисник доказао даваоцу да без државне помоћи пројекат не би могао да се реализује у одређеном региону или не би био у том региону довољно економски исплатив.

Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана, државна помоћ у облику пореске олакшице има ефекат подстицаја ако су испуњени следећи услови:

- 1) право на државну помоћ успоставља се у складу са објективним критеријумима и без даље примене дискреционих права даваоца државне помоћи;
- 2) правни основ за доделу државне помоћи је донет и ступио је на снагу пре почетка рада на пројекту или делатности за коју је додељена државна помоћ, осим ако се не ради о шеми државне помоћи која је настала на основу фискалне шеме, ако је одређена делатност била обухваћена претходном шемом државне помоћи у облику пореских олакшица.

Почетак радова на пројекту из става 1. овог члана подразумева почетак грађевинских радова или набавку опреме повезане са улагањем, а код преузимања тренутак стицања имовине непосредно повезане са преузетим учесником на тржишту.

Куповина земљишта, прибављање дозвола, обављање студија изводљивости и други припремни радови не сматрају се почетком радова на пројекту из става 1. овог члана.

Члан 6.

Регионална државна помоћ сматра се усклађеном ако се додељује учеснику на тржишту који се не налази у поступку повраћаја државне или *de minimis* помоћи, као и учеснику на тржишту који није у тешкоћама, осим оног који је запао у тешкоће у периоду од 1. јануара 2020. до 30. јуна 2021. године.

Регионална државна помоћ не сматра се усклађеном ако се додељује кориснику који је престао са обављањем исте или сличне делатност на територији Републике Србије у период од две године пре подношења захтева за регионалну државну помоћ за улагање или планира да престане са обављањем такве делатности у року од највише две године након завршетка почетног улагања.

III. УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ РЕГИОНАЛНЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА УЛАГАЊЕ

Регионална државна помоћ за улагање

Члан 7.

Регионална државна помоћ за улагање може се доделити само за почетно улагање у материјалну и нематеријалну имовину у вези са:

- 1) оснивањем новог правног лица;
- 2) проширењем постојећег капацитета;
- 3) диверсификацијом постојећег производног програма у нове производе; и
- 4) битним променама у целокупном производном процесу постојећег правног лица.

Почетно улагање из става 1. овог члана може бити и стицање имовине лица које је престало или би престало са радом да га није купио улагач који није повезан са продавцем (преузимање).

Стицање удела у привредном друштву не сматра се почетним улагањем.

Оправдани трошкови

Члан 8.

Оправдани трошкови за доделу регионалне државне помоћи за улагање су:

- 1) трошкови улагања у материјалну и нематеријалну имовину;
- 2) процењени трошкови зарада за новоотворена радна места повезана са улагањем у двогодишњем периоду,
- 3) комбинација трошкова из тач. 1) и 2) овог става, под условом да добијени износ не премашује износе из тачке 1) или тачке 2) овог става, у зависности од тога који је износ већи.

Материјална имовина из става 1. овог члана обухвата непокретности (земљиште, зграде, грађевине и др.), постројења, машине и опрему.

Нематеријална имовина из става 1. овог члана нема физички или финансијски облик, а обухвата патенте, лиценце, know-how или друге врсте интелектуалне својине.

Трошкови зарада су укупан износ који корисник државне помоћи стварно плаћа за рад запосленог и обухватају бруто зараду, односно зараду плата пре одбитка пореза и доприноса.

Оправдани трошкови за микро, мале и средње учеснике на тржишту (у даљем тексту: МСП) су и трошкови припреме студија изводљивости и консултантских услуга који се односе на почетно улагање ако висина државне помоћи износи до 50% стварно насталих трошкова, при чему морају да буду испуњени и допунски услови из ове уредбе.

Регионална државна помоћи за улагање у материјалну имовину

Члан 9.

Почетно улагање мора опстати у истом региону најмање пет година, односно у случају МСП три године након завршетка пројекта, при чему је замена постројења или опреме која је у том периоду застарела или се покварила, дозвољена.

Имовина која се стиче улагањем мора бити нова, осим када имовину стичу МСП и када се имовина стиче преузимањем.

Закуп земљишта и зграда се мора наставити најмање пет година након предвиђеног датума завршетка пројекта улагања, односно три године за МСП.

Закуп постројења или машина мора да буде у облику финансијског лизинга и да садржи обавезу корисника помоћи да купи имовину по истеку периода закупа.

Имовина која се стиче преузимањем у смислу члана 7. став 2. ове уредбе и само ако је купљена од трећег неповезаног лица и по тржишним условима, може се сматрати оправданим трошком.

Ако мало привредно друштво преузме члан породице првобитног власника или запослени неће се сматрати да је имовину купило повезано лице и трошак те куповине представља оправдани трошак.

У случају када је за стицање имовине циљног друштва државна помоћ већ дата купцу пре куповине имовине, трошкови те имовине се одузимају од оправданих трошкова повезаних са преузимањем циљног друштва.

У случају стицања имовине преузимањем, оправдани трошкови улагања, осим трошкова куповине имовине из става 5. овог члана могу бити и трошкови додатног улагања.

Оправдани трошкови улагања великог учесника на тржишту у циљу битне промене у производном процесу морају бити већи од трошкова амортизације у претходне три фискалне године за имовину која је повезана са делатношћу која се модернизује.

Оправдани трошкови улагања у циљу диверсификације производног програма морају бити најмање 200% већи од књиговодствене вредности имовине која се поново користи, а која се књижи у фискалној години пре почетка радова.

Регионална државна помоћ за улагање у нематеријалну имовину

Члан 10.

Нематеријалну имовину искључиво може да употребљава корисник државне помоћи и на њу се обрачунава амортизација у складу са важећим прописима.

Нематеријалну имовину корисник може да купи само од трећег лица које није повезано са њим и по тржишним условима.

Нематеријална имовина за коју се додељује државна помоћ, мора бити исказана у билансу стања корисника државне помоћи, најмање пет година односно три године, ако је корисник МСП.

Ако је корисник државне помоћи велики учесник на тржишту, учешће трошкова нематеријалне имовине у укупним оправданим трошковима улагања може бити до 50%.

Новоотворена радна места повезана са улагањем

Члан 11.

Пројекат улагања мора да доведе до нето повећања броја запослених код корисника државне помоћи, односно број запослених након улагања мора да буде већи од просечног броја запослених пре почетка пројекта у периоду од претходних 12 месеци.

Радно место предвиђено пројектом улагања мора да буде отворено и попуњено у року од три године од завршетка пројекта улагања, а сваки престанак радног односа у том периоду односно свако радно место које се затвори у том периоду не урачунава се или се одузима од броја новоотворених радних места.

Ново радно место повезано са улагањем мора да остане попуњено у периоду од најмање пет година од датума када је први пут попуњено односно у периоду од три године у случају МСП.

Регионална државна помоћ за улагање у развој широкопојасне мреже

Члан 12.

Регионална државна помоћ за развој широкопојасне мреже сматра се усклађеном ако се додељује само у региону у којем не постоји мрежа исте категорије нити основна нити приступна мрежа следеће генерације и није вероватно да ће се развити под комерцијалним условима у периоду од три године од доношења одлуке о додели државне помоћи.

Корисник државне помоћи из става 1. овог члана мора да омогући активни и пасивни велепродајни приступ мрежи по правичним и једнаким условима.

Државна помоћ може се доделити искључиво у недискриминаторном поступку којим се предвиђа учешће довољног броја учесника на тржишту.

Регионална државна помоћ за улагање у истраживачку инфраструктуру

Члан 13.

Регионална државна помоћ за истраживачку инфраструктуру сматра се усклађеном под условом да се гарантује транспарентан и недискриминаторан приступ инфраструктури за коју је државна помоћ намењена.

Интензитет регионалне државне помоћи за улагање

Члан 14.

Дозвољени интензитет регионалне државне помоћи за улагање одређује се у односу на оправдане трошкове за државну помоћ за улагање из члана 8. ове уредбе, изражава се у бруто новчаној противвредности, при чему највиши износ не може прећи:

а) 50% оправданих трошкова у региону нивоа 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица чији је БДП по становнику нижи или једнак 45% просека у ЕУ-27;

б) 35% оправданих трошкова у региону нивоа 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица чији је БДП по становнику између или једнак 45% и 60% просека у ЕУ-27;

(ц) 25% оправданих трошкова у региону нивоа 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица чији је БДП по становнику изнад 60% просека у ЕУ-27.

Република Србија посматра се као један регион чији је БДП по становнику нижи или једнак 45% просека у ЕУ-27, до израде мапе регионалне помоћи.

Комисија доноси упутство којим се утврђују критеријуми за израду мапе регионалне помоћи.

Интензитети државне помоћи из става 1. овог члана могу се увећати за највише 10 процентних поена за средње учеснике на тржишту односно 20 процентних поена за МСП.

Интензитет државне помоћи који се одређује у односу на оправдане трошкове из члана 8. став 1. тачка 3) ове уредбе и дозвољен је до интензитета из става 1. овог члана, без обзира да ли се интензитет одређује на основу трошкова улагања или трошкова зарада, при чему се као дозвољени узима повољнији износ интензитета.

За велики пројекат улагања, максимални износ државне помоћи израчунава се на основу следеће формуле

$$P \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$

при чему је „P” максимални дозвољени интензитет државне помоћи из става 1. овог члана за велике учеснике на тржишту, „A” почетних 50 милиона евра у динарској противвредности оправданих трошкова, „B” део оправданих трошкова између 50 милиона евра и 100 милиона евра у динарској противвредности, а „C” део оправданих трошкова који премашује 100 милиона евра у динарској противвредности.

Максимални дозвољени интензитет државне помоћи „P” за велике пројекте улагања је исти за све учеснике на тржишту без обзира на њихову величину.

Сва почетна улагања која је покренуо исти корисник у периоду од три године од датума почетка радова на новом улагању за које се додељује државна помоћ у истој регији на нивоу 3 номенклатуре статистичких територијалних јединица, сматрају се делом истог пројекта улагања (јединствени пројекат улагања).

Сматра се да постоји јединствени пројекат улагања ако улагање покреће корисник који је део групације.

Ако је јединствени пројекат улагања истовремено и велики пројекат улагања, дозвољени износ државне помоћи израчунава се у складу са ставом 3. овог члана.

Велики пројекат улагања из ст. 3. и 6. овог члана је пројекат чији оправдани трошкови за почетно улагање прелазе 50 милиона евра у динарској противвредности, израчунати према ценама и курсу на датум доделе државне помоћи.

Обавезе корисника регионалне државне помоћи за улагање

Члан 15.

Корисник регионалне државне помоћи за улагање мора да обезбеди финансијско учешће од најмање 25% оправданих трошкова из сопствених средстава или спољним финансирањем, који не садржи било који облик јавне помоћи.

IV. РЕГИОНАЛНА ОПЕРАТИВНА ДРЖАВНА ПОМОЋ

Регионална оперативна државна помоћ намењена учесницима на тржишту који обављају делатност у ретко насељеним подручјима

Члан 16.

Регионална оперативна државна помоћ је државна помоћ за смањење текућих трошкова пословања одређеног учесника на тржишту (нпр. трошкови радне снаге, материјала, услуга, комуникација, енергије, одржавања, закупа, административни трошкови и сл, као и трошкови амортизације и трошкови финансирања ако не представљају део оправданих трошкова улагања за које се додељује регионална државна помоћ за улагање).

У ретко насељеним регионима Републике Србије шема регионалне оперативне државне помоћи сматра се усклађеном ако та помоћ надокнађује додатне трошкове превоза робе која се производи или даље прерађује у тим регионима ако:

1) је државну помоћ могуће објективно унапред израчунати на основу фиксног износа или односа тоне по километру, или неке друге релевантне јединице;

2) се додатни трошкови превоза израчунавају на основу трошкова превоза робе у Републици Србији коришћењем најјефтинијег превозног средства за корисника.

Дозвољени интензитет регионалне оперативне државне помоћи је до 100% додатних трошкова превоза из става 2. овог члана.

Регионална оперативна државна помоћ која се додељује у врло ретко насељеним регионима Републике Србије у циљу спречавања депопулације, сматра се усклађеном ако се додељује у облику шеме и ако:

1) корисник државне помоћи обавља привредну делатност у тим регионима;

2) ако годишњи износ државне помоћи из става 1. овог члана по кориснику у свим шемама оперативне државне помоћи не прелази 20% годишњих трошкова радне снаге корисника у тим регионима.

Ретко насељени регион Републике Србије из става 2. овог члана је регион нивоа 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица са мање од 8 становника по км² или регион нивоа 3 номенклатуре статистичких територијалних јединица са мање од 12,5 становника по км².

Врло ретко насељени регион Републике Србије из става 5. овог члана је регион нивоа 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица са мање од 8 становника по км².

V. ДОПУНСКИ УСЛОВИ ЗА ОЦЕНУ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Члан 17.

Регионална државна помоћ за пројекте улагања који прелазе износ израчунат на основу формуле из члана 14. ове уредбе, државна помоћ у сектору бродоградње и шема помоћи које је усмерена на ограничен број посебних сектора привредне делатности и регионална оперативна помоћ која се додељује као допуна регионалне помоћи за улагање изузетно може бити усклађена ако поред услова из ове уредбе истовремено испуњава допунске услове:

- 1) доприноси остваривању циља од заједничког интереса,
- 2) постоји потреба за интервенцијом државе,
- 3) мера помоћи је примерена,
- 4) има подстицајни ефекат,
- 5) пропорционална је (сведена на минимум),
- 6) позитивни ефекти мере на конкуренцију и трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније превазилазе негативне ефекте,
- 7) подаци о помоћи су доступни јавности.

За улагања из става 1. овог члана максимални износ државне помоћи израчунава се на основу следеће формуле

$$P \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$$

при чему „P”, „A”, „B” и „C” имају значење као у члану 14. став 4. ове уредбе.

Изузетно од става 1. овог члана шема помоћи која је усмерна на ограничен број посебних сектора у туризму и широкопојасној инфраструктури је усклађена ако испуњава критеријуме и услове из ове уредбе.

Комисија за контролу државне помоћи ближе уређује начин за оцењивање допунских услова из става 1. овог члана.

Кумулација

Члан 18.

Регионална државна помоћ може да се кумулира са другом регионалном државном помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове било да је помоћ додељена као индивидуална или путем шеме државне помоћи до дозвољеног интензитета прописаног овом уредбом.

Регионална државна помоћ може да се кумулира са *de minimis* помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове до дозвољеног интензитета прописаног овом уредбом.

Регионална државна помоћ може да се кумулира са било којом другом државном помоћи и *de minimis* помоћи која се додељује за различите оправдане трошкове.

Члан 19.

Овом уредбом преузима се садржина Commission Regulation (EU) N°651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (OJ L 187, 26.6.2014, p. 1) и дела Guidelines on regional State aid for 2014-2020 (OJ C 209, 23.7.2013).

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

Даном ступања на снагу ове уредбе престају да важе чл. 7 - 14. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/12, 37/13, 97/13 и 119/14).

Члан 21.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.